

Miljöregelenheten
Magnus Sandström
Tfn: 036-15 89 34
E-post: magnus.sandstrom@jordbruksverket.se

Konsekvensutredning till föreskrifter om ändring av Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:49)

A Allmänt

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Dokumentationskrav för yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2015:49) om dokumentationskrav för yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel (nedan kallad dokumentationsföreskriften) som trädde i kraft den 1 februari 2016. Dokumentationsföreskriften var ute på remiss mellan den 7 oktober och 3 november 2015. Dokumentationsföreskriften kompletterar det som stadgas i 2 kap. 56 § förordning (2014:425) om bekämpningsmedel (nedan kallad bekämpningsmedelsförordningen) och i art. 67.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG¹ (nedan kallad förordning (EG) nr 1107/2009).

I dokumentationsföreskriften förtydligas vilka uppgifter som ska dokumenteras vid all yrkesmässig användning av växtskyddsmedel, både inom- och utomhus. Följande uppgifter ska dokumenteras:

- tidpunkt när arbetet påbörjades,
- namn på den som utfört spridningen,
- område för spridningen,
- syftet med spridningen,
- växtskyddsmedlets namn
- använd dos,
- skyddsavstånd som hållits utomhus, och
- hänsyn som tagits till pollinerande insekter.

Dokumentationskravet omfattar all yrkesmässig användning av växtskyddsmedel. I bekämpningsmedelsförordningen ges Jordbruksverket bemyndigande att förskriva om dokumentationsskyldigheten enligt förordningens 2 kap. 56 § samt hur den registerhållning som stadgas 67.1 i förordning (EG) nr 1107/2009 ska uppfyllas.² Enligt 2 kap. 56 §

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (EUT L 309, 24.11.2009, s. 1, Celex 32009R1107).

² 2 kap. 57 § p.1-2 bekämpningsmedelsförordningen.

bekämpningsmedelsförordningen är det den som *yrkesmässigt använder* växtskyddsmedel som ska dokumentera de uppgifter som krävs enligt samma paragraf. Enligt artikel 67.1 i förordning (EG) nr 1107/2009 ska *yrkesmässiga användare* av växtskyddsmedel föra register över de växtskyddsmedel som de använder med de uppgifter som stadgas i samma artikel. Förordning (EG) nr 1107/2009 hänvisar till Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel³ för definitionen av *yrkesmässig användare*. I detta direktiv anges att med yrkesmässig användare avses en person som använder bekämpningsmedel i sin yrkesmässiga verksamhet, inbegripet operatörer, tekniker, arbetsgivare och egenföretagare, både på jordbruksområdet och inom andra sektorer.⁴ Jordbruksverket har bedömt att det inte föreligger någon skillnad i uttrycken, *yrkesmässigt använder* och *yrkesmässiga användare*, innebörden av dem är densamma och ska ha den innebörd som anges för yrkesmässiga användare. Vidare har Jordbruksverket bedömt att med den definition som ges med yrkesmässiga användare så avses både den person som faktiskt utför bekämpningen och om spridning av växtskyddsmedel som sker på uppdrag även uppdragsgivaren.

I föreskriftsförslaget som var ute på nämnda remissrunda fanns det med en paragraf som handlade om när spridning har skett på uppdrag av annan. I de fallen skulle en kopia av dokumentationen förmedlas till uppdragsgivaren inom två veckor från det att spridningen hade skett. Jordbruksverket valde att plocka ur denna paragraf från dokumentationsföreskriften som nu är beslutad på grund av att det beslutades att det även borde finnas en paragraf som anger när dokumentationen ska vara gjord. Detta föreskriftsförslag avser därför både regler om när uppgifterna enligt dokumentationsföreskriften senast ska dokumenteras och om när dokumentationen ska finnas på plats hos uppdragsgivaren när användning har skett på uppdrag av annan.

Tid för att dokumentationen ska finnas på plats

11 a § Den dokumentation som krävs enligt dessa föreskrifter, 2 kap. 56 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel och artikel 67.1 andra meningen i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009⁵ ska vara färdigställd senast 48 timmar efter det att spridningen påbörjades.(*SJVFS 2016:XX*)

Jordbruksverket anser att det är viktigt att dokumentationen blir gjord så fort som möjligt. Detta krav gäller både för de som utför spridning av växtskyddsmedel för egen del och för de som utför spridning av växtskyddsmedel på uppdrag av annan, då båda anses utgöra yrkesmässiga användare. De allra flesta som sprider växtskyddsmedel dokumenterar i direkt anslutning till spridningen, på papper eller i dator i traktorn och för dessa bör detta krav inte utgöra något problem. Jordbruksverket är medvetet om att i många fall sker spridningen på många olika områden under relativt korta tidsintervaller och att det kan vara svårt att hinna med. Om dokumentationen inte utförs direkt i samband med arbetet finns det risk för att vissa uppgifter glöms bort och denna risk blir än högre när spridning av växtskyddsmedel sker på många områden under kortare tidsperioder.

Tidigare har kravet varit att dokumentationen ska finnas och kunna visas upp på begäran från behörig myndighet.⁶ Det har alltså inte funnits någon strikt tidsgräns för när dokumentationen ska vara utförd i relation till när arbetet utförts. Vid kontakter med personal som utför tillsyn har vi erfart att det i praktiken har inneburit att det ibland skapat merarbete, merkostnader och tveksamheter i dokumentationen i samband med tillsynsbesök.

³ EUT L 309, 24.11.2009, s. 1, Celex 32009L0128.

⁴ Art. 3 Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel (EUT L 309, 24.11.2009, s. 1, Celex 32009L0128).

⁵ EUT L 309, 24.11.2009, s. 1, Celex 32009R1107.

⁶ 9 § Statens naturvårdsverks föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel.

Jordbruksverket anser mot bakgrund av detta att kravet på att dokumentationen ska vara gjord senast 48 timmar efter det att spridningen påbörjades är nödvändigt för att dokumentationen ska bli korrekt utförd samtidigt som det inte behöver ske i direkt anslutning till spridningen.

Kopia på dokumentationen vid bekämpningsuppdrag

11 b § Den som sprider växtskyddsmedel på uppdrag av annan ska ge en kopia av den dokumentation som krävs enligt dessa föreskrifter till uppdragsgivaren inom två veckor efter det att spridningen påbörjades. Uppdragsgivaren behöver inte ha tillgång till dokumentationen förrän då. (SJVFS 2016:XX)

Jordbruksverket föreslår, såsom också var fallet vid tidigare remissrunda, att för det fall spridning av växtskyddsmedel har skett på uppdrag av annan ska uppdragstagaren ge en kopia av dokumentationen till uppdragsgivaren inom två veckor efter det att spridningen har ägt rum. Användningen av växtskyddsmedlen utförs ofta av anställda eller entreprenörer som är ansvariga för det direkta utförandet av en behandling. Men eftersom den som är ansvarig för hela driften av företaget också kan anses som en användare av växtskyddsmedel och är med och tar beslut om vad som ska utföras är det viktigt att även uppdragsgivaren har tillgång till dokumentationen. Tillsyn och kontroll sker ofta i kommunikation med den som har ansvar för driften. Det är också en faktor som gör det angeläget att även den gruppen har tillgång till dokumentationen.

Dokumentationsföreskriftens föregångare var Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av kemiska bekämpningsmedel (SNFS 1997:2) och till dessa föreskrifter fanns allmänna råd⁷. I dessa allmänna råd angavs att för det fall spridning har skett på uppdrag av annan är det lämpligt att både uppdragsgivaren och uppdragstagaren förvarar var sitt exemplar av dokumentationen även om det formellt sätt bara var den som utförde själva spridningen som skulle utföra och kunna visa upp dokumentationen.⁸

Mot denna bakgrund anser Jordbruksverket att det är viktigt att det framgår av föreskriften att en kopia ska ges till uppdragsgivaren.

För uppdragsgivaren innebär förslaget att det blir tydligt när dokumentation ska finnas på plats samtidigt som det ges en resit på två veckor från bekämpningstillfället till dess att hen ska ha en kopia på dokumentationen.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Ett alternativ hade varit att inte föreskriva om när dokumentationen senast ska vara utförd och inte heller att en kopia ska ges till uppdragsgivaren. Konsekvensen av ett sådant alternativ blir att det blir otydligt för kommunerna, som utför tillsynen av dokumentationen, när de kan kräva att dokumentationen ska finnas på plats och när de i så fall kan besluta om miljösanktionsavgift vid utebliven dokumentation. Vidare blir det svårt för de som träffas av reglerna att veta när dokumentationen ska finnas tillgänglig.

Jordbruksverket anser det vara bättre att det klart anges när dokumentationen ska vara utförd samt när en kopia ska finnas hos uppdragsgivaren när det skett på uppdrag av denne.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Alla yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel. Vi har idag ca 21 000 personer med tillstånd att använda växtskyddsmedel i klass 1L och/eller 2L. I den mån klass tre-medel används yrkesmässigt berörs även dessa användare. Klass tre-medel är de som har de minsta riskerna

⁷ Spridning av kemiska bekämpningsmedel, Tillämpning av Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av kemiska bekämpningsmedel, Allmänna råd 97:2.

⁸ Spridning av kemiska bekämpningsmedel, Tillämpning av Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av kemiska bekämpningsmedel, Allmänna råd 97:2, s. 46.

förknippade med sig, de säljs ofta i små förpackningar och får användas utan tillstånd. Jordbruksverket har ingen uppgift på hur många personer som använder klass tre-medel yrkesmässigt, men bedömer att detta är en mindre grupp.

Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Jordbruksverket får, enligt 2 kap 57 § bekämpningsmedelsförordningen, föreskriva om

- dokumentationsskyldigheten som följer av bekämpningsmedelsförordningens 2 kap. 56 §,
- hur den registerhållning som följer av förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG som gäller för yrkesmässiga användare ska uppfyllas,
- krav på dokumentation som behövs för att kunna bedöma om tillräcklig hänsyn har tagits till pollinerande insekter vid spridning av växtskyddsmedel, och
- krav på dokumentation av att integrerat växtskydd tillämpas.

Uppgifter om vilka kostnadsfria och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Förslaget om att dokumentationen ska vara gjort senast 48 timmar efter det att spridningen påbörjades ger inga kostnadsfria konsekvenser i jämförelse med om alternativet att inte reglera när dokumentationen ska vara utförd.

Det finns redan krav på vilka uppgifter som ska dokumenteras och detta förslag innebär inte att ytterligare uppgifter ska dokumenteras utan bara ett förtydligande om när dokumentation senast måste ske. Även om det inte står specifikt inom vilken tid uppgifterna enligt dokumentationsföreskriften ska vara dokumenterade ska ändå uppgifterna dokumenteras. Möjliga konsekvenser av detta förslag är att en del kan uppleva det som onödig detaljstyrning. Eftersom arbetet med att dokumentera ändå ska utföras och det finns risk för att uppgifter glöms bort eller försvinner på annat sätt så bedömer Jordbruksverket snarare att det bör gå snabbare och bli bättre kvalitet på dokumentationen om den utförs i samband med att arbetet utförs.

Gällande kravet på att uppdragstagaren ska ge en kopia av dokumentationen till uppdragsgivaren kan det ge en viss ökad administrativ börda. Sättet att ge uppdragsgivaren en kopia av dokumentationen kan göras på olika sätt, t ex kan en papperskopia skickas med posten, det kan skickas elektroniskt eller på något annat likande sätt. Ofta görs detta i samband med att faktura för utfört arbete skickas. Jordbruksverket bedömer att detta inte tar längre tid 10 min per gång. Antal företag som utför spridning av växtskyddsmedel på uppdrag av annan har Jordbruksverket inga exakta uppgifter på men uppskattningsvis bör det ligga runt 4 200 personer, dvs en femtedel av alla yrkesmässiga användare. Jordbruksverket uppskattar att dessa bör skicka en kopia 6 gånger per år. Kostnaden per år för dessa 4 200 personer beräknas bli ca 1 113 000 kr. 4200 personer, 6 gånger per år, 1/6-dels timme per gång, 265 kr per timme i arbetskostnad.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen går inte utöver EU-rätten.

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Denna föreskrift hänger samman med dokumentationsföreskriften som har trätt ikraft den 1 februari 2016 och det vore lämpligt att denna ändringsföreskrift träder i kraft så snart som möjligt.

Under 2016, när ändringen trätt i kraft, kommer informationsinsatser utföras på Jordbruksverkets webbplats, i tillsynsprojekt och i material för rådgivare.

B Kommuner och landsting

Markera med x

- (x) Regleringen bedöms inte få effekter för kommuner eller landsting.
Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkten i avsnitt B.
- () Regleringen bedöms få effekter för kommuner eller landsting.
Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkten i avsnitt B.

Beskrivning av effekter för kommuner eller landsting

C Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med x

- () Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.
Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.
- (x) Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt C.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

I dagsläget finns cirka 21 000 personer med tillstånd att använda växtskyddsmedel i klass 1L och/eller 2L. Dessa personer är både lantbrukare, växthusodlare, skogsarbetare, greenkeepers, anställda vid maskinstationer och kommunalt anställd personal. I normalfallet är det en, eller möjligen två, personer på ett företag som har behörighet och tillstånd att använda växtskyddsmedel.

Det finns ett hundratal maskinstationer med mellan en och fem anställda som har tillstånd.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

Gällande kravet att uppgifterna enligt dokumentationsföreskriften ska vara dokumenterade senast efter 48 timmar efter det att spridningen påbörjades ger inga ytterligare kostnader för företagen och inte heller ändras tidsåtgången då samma uppgifter ska dokumenteras.

Kravet på att en kopia ska lämnas till uppdragsgivaren kan leda till en ökad administrativ börda.

Sättet att ge uppdragsgivaren en kopia av dokumentationen kan göras på olika sätt, t ex kan en papperskopia skickas med posten, det kan skickas elektroniskt eller på något annat likande sätt. Jordbruksverket bedömer att detta inte tar längre tid än 10 min per gång. Antal företag som utför spridning av växtskyddsmedel på uppdrag av annan har Jordbruksverket inga uppgifter på men uppskattningsvis bör det ligga runt 4 200 personer, dvs en femtedel av alla yrkesmässiga användare. Av dessa så är det kanske tio procent som i dagsläget inte skickar kopia på sprutjournal till uppdragsgivaren i samband med utfört arbete. Jordbruksverket uppskattar att dessa bör skicka en kopia 6 gånger per år. Förslaget ger en ökad administrativ börda om 1 113 000 SEK för de företag som utför bekämpningsarbete på uppdrag.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

I normalfallet så ser den som utfört ett bekämpningsarbete på uppdrag åt annan redan nu till att kopia på sprutjournalen kommer till uppdragsgivaren. Det fungerar ofta som en del av underlaget för faktureringen. Skillnaden från att det hittills varit en rekommendation att överlämna kopia till uppdragsgivaren till att det nu blir ett krav bedöms bli liten.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Jordbruksverket bedömer att förslaget inte kommer påverka konkurrensförhållandena för företagen.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

De nu föreslagna tidsfristerna tros inte upplevas som något problem av de allra flesta yrkesmässiga användare. Gällande de fall då spridning har skett på uppdrag av annan så tycks fallet ofta redan vara så att en kopia skickas till uppdragsgivaren. Den nu föreslagna tidsfristen kan av en del yrkesmässiga användare upplevas som kort. Jordbruksverket anser emellertid att en längre tidsperiod inte är motiverad som följd av att om dokumentationen inte görs senast 48 timmar efter att spridningen påbörjades så finns det risk för att viktiga uppgifter glöms bort och istället "höftas" en del uppgifter.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Jordbruksverket bedömer att ingen särskild hänsyn behöver tas till små företag. Små företag med mindre verksamhet bedöms ha det lättare att uppfylla de nu föreslagna tidsfristerna som följd av att de har oftast utför mindre antal spridningar av växtskyddsmedel. I de fall små företag utför växtskyddsarbetet själv bör inte de tidsramar som föreslås vara något problem. Om de däremot använder sig av entreprenör för arbetet kan det vara en trygghet att ha stöd för att få dokumentationen inom rimlig tid (två veckor), det kan spara en del tid i samband med tillsyn.

D Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

E Kontaktperson

Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

Magnus Sandström 036-15 89 34, magnus.sandstrom@jordbruksverket.se